

Nr 164

Av herr Wiklund, om utgivning av en informationstidskrift rörande riksdagens verksamhet.

Under de perioder då det politiska intresset är mera allmänt, t. ex. under en valrörelse, framträder ofta bristerna i sakinformationen till allmänheten rörande olika riksdagsfrågors innebörd och behandling och de politiska partiernas ställningstagande i dessa frågor. Vid valmöten med frågestund och i insändare i tidningarna göres t. ex. påståenden eller ställes frågor, som vittnar om att faktaförmedlingen rörande det politiska arbetet i riksdagen är otillräcklig och därför endast når begränsade grupper, förmodligen främst de mera politiskt aktiva och intresserade.

En folkstyrelse, som fungerar bra, har emellertid till en av sina förutsättningar en bred information av fakta till allmänheten rörande samhällsförhållanden och samhällsproblem liksom deras behandling i de politiska instanserna. I samma mån brister därvidlag råder sjunker den sakliga nivån i den ständigt pågående vidareinformationen från man till man i samhällsfrågorna och i den politiska debatten bland allmänheten, vilket inte kan vara ägnat att främja en gynnsam utveckling av det demokratiska samhället och dess funktioner. De politiska partierna tvingas också på grund av antydde förhållande att särskilt under valrörelserna nedlägga mycken tid även på rent elementärt upplysningsarbete rörande faktiska förhållanden i det politiska arbetet, t. ex. rörande odiskutabla ståndpunkter i olika frågor, för att därigenom söka hyfsa den enklare politiska agitationen och motverka dess avarter och de rikligt förekommande snedvridningarna i referat av inställningar och intentioner inom de politiska partierna. En bättre, fortlöpande sakinformation om t. ex. utvecklingen av en viss fråga på det politiska planet skulle minska förutsättningarna för dessa avarter och snedvridningar och ge större utrymme åt den rent sakliga debatten.

Genom främst massmedia — dagspressen och radio-TV — lämnas visserligen kontinuerlig och ytterst värdefull information rörande riksdagsarbetet, riksdagspartiernas ståndpunkter i olika aktuella spörsmål och fattade riksdagsbeslut, voteringsciffror etc. Officiella och icke-officiella publikationer lämnar också sakligt kvalificerade redogörelser för riksdagsarbetet och riksdagsfrågorna, vilket vanligen dock sker i starkt urval efter respektive fackpublikations intresseinriktning. Då större delen av dagspressen har partipolitisk anknytning, tenderar vidare publiceringen av material rörande riksdagsarbetet — i vissa tidningar t. o. m. nyhetsmaterial om detta arbete — att ske med partipolitisk urvalsprincip, i vissa tidningar i mera och

i andra i mindre utpräglad grad. Dagspressens nyhetsförmedling i politiska frågor påverkas dock självfallet mindre av respektive tidningars partipolitiska hemvist än ledande artiklar, politiska kåserier etc.

Inte heller dagspressens viktiga informationsverksamhet synes nå tillräckligt långt för att den politiska upplysningen skall anses tillfredsställande. Detta torde sammanhånga med att särskilt den partipolitiskt oengagerade delen av allmänheten av naturliga skäl intar en i viss mån reserverad hållning till den partipolitiskt anknutna dagspressens informationer i politiska frågor, särskilt som dessa även av tids- och utrymmesbrist kan utgöra ett urval av hela det tillgängliga materialet. Informationen når därigenom inte alltid fram. Att partiernas egen press- och informationsverksamhet, som tidvis är mycket omfattande, ofta möts med liknande eller t. o. m. större reservation med liknande resultat ligger i sakens natur.

Den mycket besvärande tids- och i synnerhet utrymmesbristen torde starkt begränsa även partipolitiskt neutrala massmedias i och för sig utomordentligt betydelsefulla roll i informationen rörande riksdagsarbetet och den politiska utvecklingen med ovan berörda brist på enkel kunskap bland allmänheten rörande fakta i olika riksdagsfrågor som följd. Här avses främst radio-TV:s verksamhet. Förekommande politiska anföranden, intervjuer och debatter i dessa media kan tydligen — att döma av erfarenheten av hur litet informerad menige man ofta tycks vara — endast i begränsad omfattning förmedla upplysning till allmänheten om de aktuella frågorna i riksdagen och i rikspolitiken över huvud taget.

Ett framsteg då det gäller informationen från riksdagsarbetet till allmänheten utgör onekligen snabbprotokollen från riksdagsdebatterna. Det övriga riksdagstrycket spelar härvid självfallet också stor roll. Det torde dock tyvärr förhålla sig så, att riksdagstrycket i första hand läses av företrädare för massmedia, förvaltningen, intresseorganisationerna — främst de politiska partierna — och endast i mindre eller liten grad av den breda allmänheten. Detta beror självfallet bl. a. på att kvantiteten riksdagstryck är så betydande. Dess typografiska utformning är väl inte heller ägnad att göra detta tryck till attraktiv läsning för allmänheten i stort. Vissa debatter — såsom t. ex. remissdebatterna — kan givetvis väcka större och bredare intresse hos allmänheten och föranleda enskilda personer i större antal att via snabbprotokollen närmare informera sig om debattfrågorna och deras behandling. Det mycket omfattande materialet av propositioner, motioner och utskottsutlåtanden — material av från vissa synpunkter kanske större betydelse än riksdagsprotokollen — torde däremot främst läsas av speciellt intresserade eller berörda.

För en sund utveckling av demokratin torde det vara av stort värde att den sorts politiska agitation som har ringa verklighetsanknytning motverkas inte bara genom de politiska partiernas upplysningsarbete utan också genom en allt bättre, tämligen populärt och strängt objektivt hållen sakinformation till allmänheten, utgiven direkt av statsmakterna.

Behovet av vad man kunde kalla politisk konsumentupplysning i objektiv form måste med andra ord bättre tillgodoses. Vad speciellt angår konsumentupplysningen avseende riksdagen ligger det härvid nära till hands att tillse att riksdagens upplysningstjänst utvidgas, så att den kan ge service också åt allmänheten, myndigheterna etc. Denna fråga skall dock inte närmare beröras i detta sammanhang.

Då riksdagstrycket är alltför omfattande för att kunna läsas av en större allmänhet, skulle enligt vad som framkommit vid förfrågningar bland även ordinärt samhällsintresserade personer en periodiskt utkommande motsvarighet till regeringens uppskattade informationsorgan »Från departement och nämnder» säkerligen svara mot ett länge känt behov och sålunda kunna fylla en viktig uppgift i den politiska upplysningens tjänst. De översiktspublikationer rörande varje riksdags vår- respektive höstsession, som nu utkommer, är synnerligen värdefulla men kommer av tekniska skäl ut först relativt lång tid efter sessionernas slut och då i kompakt form. En riksdagens egen »periodical», utgiven vecko- eller månadsvis (med korta, objektivt sammanfattande översikter över behandlade frågor, debattreferat, redovisningar av partiernas ställningstaganden och voteringsresultat) i ett trycktekniskt tilltalande utförande, skulle sannolikt kunna öka intresset kring riksdagsarbetet och framför allt bredda sakinformationen till allmänheten rörande riksdagens arbete och beslut i olika frågor.

Kostnaderna för ett sådant informationsorgan, som inte behöver rikta sig enbart till allmänheten i stort utan även till t. ex. mera samhällsintresserade medborgargrupper (med begränsad tid att ägna sig åt de politiska instansernas arbete och alltså i behov av kontinuerlig information i *översiktlig* form!), studenter, mognare skolelever etc., borde lämpligen till stor del bäras av statsverket och därför kunna åsättas ett så lågt pris, att detta organ finge stor spridning.

Med stöd av vad sålunda anförts föreslås,

att riksdagen — till förbättring av den kontinuerliga »konsumentupplysningen» rörande riksdagsfrågorna och de politiska partiernas ställningstaganden till dessa — ville besluta utreda de praktiska förutsättningarna för utgivning genom riksdagens försorg av en sakligt hållen informationstidskrift rörande riksdagens verksamhet, motsvarande den för information från regeringen avsedda tidskriften »Från departement och nämnder», och, sedan utarbetat förslag föreligger, taga ställning till den i denna motion resta frågan om utgivning av en sådan tidskrift.

Stockholm den 25 januari 1965

Daniel Wiklund